

- Zuid-Amerikaans brakwaterhorentje.
Foto: Martin Melchers.

Zuid-Amerikaan veroverd Noordzeekanaal

Het Noordzeekanaal staat bekend om de vele exoten die goed gedijen in het brakke, relatief warme water. Een succesvolle nieuwkomer is een klein wadslakje uit Zuid-Amerika.

Al ruim 35 jaar doe ik met beroepsvisser Piet Ruijter onderzoek naar vissen, mollusken, kreeftachtigen, kwallen en wat zich verder aandient in het IJ en de Westelijke Havens van Amsterdam. Met grote regelmaat vinden we nieuwe soorten voor Amsterdam, Nederland of zelfs Europa. Het gaat veelal om soorten die zijn meegelift met de scheepvaart.

Enige jaren geleden ontdekten we bij het binnenhalen van de stokken waaraan de fuiken vastzitten, dat er minuscule slakjes op zaten. Ik wist niet wat het was maar wist wel dat ik de slakjes nog nooit eerder had gezien. Intuïtieve soortenkennis noem ik het.

Ik peuterde enkele tientallen kleine hoorntjes van de stokken en deed ze in een potje om ze door Rykel de Bruyne te laten determineren. Snel kreeg ik een e-mail dat het wadslakjes leken te zijn maar toch

net anders. In de prachtige 'Veldgids Schelpen' uit 2020, houdt hij wijselijk een slag om de arm door de nieuw lijkende soort de naam 'schijnwadslakje' te geven met de wetenschappelijke naam "*Heleobia spec.*"

In 2021 zijn het er opvallend veel en ik besluit de schelpencollectie van Rykel uit te breiden met een potje vol 'schijnwadslakjes'.

Ik mail Rykel en meld dat er erg veel minislakjes op de stokken zitten. Ik zet het potje met de slakjes in mijn tuin en hoop dat de determinatie inmiddels is gevorderd. Rykel mailt me dat DNA-onderzoek inmiddels duidelijkheid heeft gegeven. Het blijkt te gaan om *Heleobia charruana* (d'Orbigny, 1841) uit Uruguay. 'Het slakje zit in de Theems, in de haven van Antwerpen en plaatselijk in Zeeland. En vanaf tenminste 2014 ook in het Noordzeekanaal

en de havens van Amsterdam'. Ooit heette het slakje 'schijnwadslakje' maar de nieuwe Nederlandse naam is Zuid-Amerikaans brakwaterhorentje. Het zijn snelle kruiers die naar het uiteinde van een paal of iets soortgelijks omhoog kruipen, zich dan in het water laten vallen en door de stroming worden verspreid.

Martin Melchers
martmelchers@gmail.com

Literatuur

- HAAREN, T. & R. DE BRUYNE, 2021. Vermoed wadslakje eindelijk ontmaskerd. Natuurbericht 30 mei 2021, Nature Today.
- WIERINGEN, M. VAN, 2021. Zuid-Amerikaans brakwaterhorentje, *Heleobia charruana*. https://www.youtube.com/watch?v=Odrb32f0_CA